

O dokarmianiu skrzydlatych przyjaciół

Jak to robić?

Każdy miłośnik przyrody wie, że obserwowanie ptasiego życia przy karmniku daje wiele satysfakcji. Przyłoty, odloty i kłótnie rozmaitych gatunków można oglądać godzinami. Jednak dokarmianie jest bardzo odpowiedzialnym zajęciem. Zimowe dni są bardzo krótkie, a noce długie i często mroźne. Wróble, sikorki i inny ptasi drobiazg nie może zgromadzić dużych zapasów tłuszczu i musi codziennie uzupełniać energię. Jeśli przyzwyczaimy je do świeżych dostaw pokarmu, a pewnego poranka zastaną pustą stołówkę, mogą nie zdążyć znaleźć nowej i zginąć z głodu. Ważna jest zatem systematyczność i konsekwencja, bez względu na warunki pogodowe.

Sam karmnik powinien być ustawiony w miejscu, do którego ptaki będą miały łatwy dostęp, najlepiej w sąsiedztwie drzewa lub krzewu. Nigdy w oszklonych altanach, ponieważ spłoszone ptaki mogłyby rozbijać się na szybach. Śmiertelnym zagrożeniem są również koty. Nie powinny mieć możliwości zaatakowania uczującej skrzydlatej gawiedzi.

Czym karmić?

Aby odwiedzały nas rozmaite gatunki, warto poznać ich gusta kulinarne i dostosować wykładany pokarm do potrzeb każdego z nich. Wróble, dzwonce i grubodzioby chętnie korzystają z rozmaitych nasion (proso, pszenica), ale największym przysmakiem jest dla nich słonecznik. Sikorki, kowaliki i dzięcioły to smakosze kul tłuszczowych, słoniny oraz tłuczo-

Zima nadchodzi wielkimi krokami. Wielu z nas zastanawia się, jak najlepiej zadbać o naszych skrzydlatych pobratymców. Na parapetach i w ogródkach pojawiają się karmniki, do których nie zawsze trafia wartościowy pokarm.

JAK MĄDRZE DOKARMIĄĆ PTAKI?

Ptaki duże z parków miejskich

np. łabędzie nieme, kaczki krzyżówki

Ptaki małe, które przylatują do karmnika

np. sikorki, kosy, dzięcioły, kowaliki, gile, dzwonce, raniuszki, mazurki, wróble, szczygły, grubodzioby

GDZIE DAJEMY JEŚĆ

Nie wrzucamy pokarmu do wody!

W miejscu spokojnym i czystym (na trawniku w parku, nad brzegiem rzeki).

Powinno być na tyle odłone, aby w razie zagrożenia ptaki mogły zareagować, uciec i bez problemu wzbicie się w powietrze.

GDZIE USTAWIAMY KARMNIK

Z daleka od zagrożeń (drog, legowiska psa, kota, dużej liczby ludzi, okien budynków).

W miejscu dobrze widocznym, umożliwiającym swobodne wzbicie się do lotu. Dobrze, aby w pobliżu było drzewo czy krzew, gdzie ptaki mogą usiąść, zjeść i odpocząć.

Pamiętaj!

- Dokarmianie zacznij dopiero, gdy będzie duża pokrywa śniegu
- Jeśli zaczęłeś dokarmiać ptaki, rób to regularnie i pilnuj, żeby jedzenia nie zabrakło
- Nie używaj soli!
- Nie dokarmiaj chlebem
- Nie syp nadmiaru karmy
- Obok karmnika postaw poidelko ze świeżą wodą
- Dbaj o higienę karmnika i miejsca dokarmiania

CZYM DOKARMIAMY

Ziarna zbóż

(słonecznik pastewny, proso, kasza, kukurydza, płatki owsiane)

Gotowane warzywa

– pokrojone, **nie solone!** (marchew, ziemniaki, buraki, kapusta)

Drobne ziarna zbóż

(słonecznik pastewny, proso, czarnuszka, płatki owsiane i ryżowe)

Słonina

(niesolona, nie może wisieć dłużej niż 2 tyg.)

CZYM DOKARMIAMY

Pyzy dla ptaków

(gotowane mieszaniki tłuszczowo-nasienne w formie kul lub dzwonek w papierowym kubku)

Orzechy

(włoskie, ziemne niesolone, laskowe) oraz **suszone owoce** (niekandyzowane)

Zastanów się

Warto posadzić w ogrodzie rodzime krzewy, które mogą być nie tylko ozdobą, ale także płaszczyzną do życia w zimie – np. bez koralowy, jarząb pospolity, dereń, dzika róża, bez czarny, kalina koralowa, głóg, tarnina

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

nych orzechów. Kawałkami jabłek lub gruszek i suszonymi jagodami żywią się kosy i kwiczoły. Wszyscy go-

ście uciechają się z wody, która w mroźne dni jest dla nich w naturze niedostępna.

Do karmników nie wkładajmy chleba, wpływającego niekorzystnie na przewód pokarmowy naszych pod-

opiecznych. Nie należy również podawać ptakom pokarmów solonych i kandyzowanych. Powodują one wzrost pragnienia, a woda jest zwykle zamrożona. Karma powinna być zawsze świeża, a słonina niejełczalna. Lepiej nie dokarmiać niż zaszkodzić zepsutym pokarmem. Usuwać też niedojedzone resztki przy każdym uzupełnianiu stołówek.

Zapobieganie to rozwojowi pleśni, która może zaszkodzić awifaunie podobnie jak ludziom.

Kilka słów o karmniku

Konstrukcja karmnika powinna zapobiegać zawiłocieniu nasion. Zatem daszek musi być wyraźnie większy od podłogi, umożliwiającej łatwe czyszczenie. Również wielkość całego ma znaczenie i powinna być dostosowana do rozmiaru gości. Zbyt obszerne karmniki umożliwiają żerowanie gołębiom i ptakom krukowatym, które doskonale radzą sobie w czasie zimy, a odganiają mniejsze gatunki, najbardziej potrzebujące naszej pomocy.

Warto pamiętać, żeby nie mieszać pokarmu dla różnych grup ptaków, np. ziarna z suszonymi owocami, gdyż po wizycie wróbla lub sikorki nasiona zostaną zjedzone, a owoce rozrzucone. Idealne byłoby ustawienie osobnych karmników dla każdej grupy.

Instrukcję przygotowywania kul tłuszczowych można obejrzeć na kanale Echa Leśne TV w serwisie YouTube. Zachęcam do wyszukania tego materiału.

Przemysław Świerblewski

Świerk to roślina, która leczyła i leczy

Świerk to nie tylko piękne, pachnące drzewo. Ma ogromne znaczenie dla gospodarki kraju, a także – o czym najczęściej nie pamiętamy – dla naszego zdrowia. Poniżej przedstawiamy kilka przepisów na leki, które możemy przygotować na bazie świerczyny. W odległej przeszłości – dla naszych przodków – przyroda była jedynym źródłem pozyskiwania specyfików leczących czy ratujących życie.

Napar na przeziębienia

5-6 g igieł świerkowych zalać litrem wrzątku, parzyć pod przykryciem przez 10 min. i odcedzić. Podzielić na 6 porcji i pić w ciągu dnia co 3 godz. przy przeziębieniach z kaszlem.

Odwar na kaszel

Łyzeczkę rozdrobnionych pędów lub

igieł zalać szklanką letniej wody i gotować pod przykryciem przez ok. 5 min. Odciedzić. Pić 2 razy dziennie po 1/4 szklanki. Bardzo pomocny przy astmie i kokluszku.

Odwar można zastąpić olejkami świerkowymi – stosuje się wtedy co najmniej 2,5 ml na kąpiel. Nie wolno stosować olejku świerkowego przy krztuścu i astmie oskrzelowej. Przy bardzo wysokiej dawce albo niewłaściwym stosowaniu olejek świerkowy może spowodować podrażnienia.

Syrop na astmę

Młode (dopiero co wyrosłe z pączków) pędy świerkowe przesypać cukrem i odstawić w ciepłe miejsce, aż puszcza sok. Zażywać 3 razy dziennie po łyżeczkę przy nieżytach dróg oddechowych, zwłaszcza astmie.

Inhalacja dróg oddechowych

Garść igieł zalać 2 l wrzątku, gotować, aż para zacznie buchać. Wtedy zdjąć garnek z ognia, pochylić się nad nim i zrobić z *namiot* z ręcznika, wdychać parę przez 10 min. Ten zabieg oczyszcza drogi oddechowe, udrażnia je i ułatwia oddychanie.

Kąpiel na przeziębienia

2 garście świerkowych igieł zalać 2 l wrzątku i gotować jeszcze przez 20 min. na małym ogniu.

Odciedzić, odwar wlać do wody w wannie. Moczyć się przez 20 min., głęboko oddychając. Kąpiel ta wspomaga leczenie przeziębienia z kaszlem, przynosi ulgę w bólach reumatycznych, mięśniobólach, a także nerwobólach.

(xyz)

Huczne gody, czyli dzicze wesele

Choć przyroda stoi na progu zimy i wydaje się, że las zapada w odrętwienie, to w świecie zwierząt życie kipi. Wieczorem i w nocy w leśnych ostępach można usłyszeć głośnie kwiki, rechtanie i kłapanie, całe spektrum dziwnych dźwięków. Tak odbywa się huczka, czyli dzicze wesele.

Od stycznia do października wśród dzików panuje matriarchat. Watahom (stodom) przewodzi najstarsza locha (samica), która jest zawsze matką lub siostrą pozostałych członków. Jedynymi samcami w tych grupach są warchlaki, które po osiągnięciu roku życia, kiedy ich matka rodzi następne młode, są przepędzane. Od tego momentu prowadzą one koczowniczy tryb życia, najpierw w niewielkich grupach, a z wiekiem stają się samotnikami.

W listopadzie i grudniu wszystko się zmienia. Odyńce (dorosłe samce) dołączają do grup rodzinnych i zaczyna się czas godów. W czasie huczki watahy łączą się, czasami osiągając liczebność kilkudziesięciu sztuk. W tak dużym zgromadzeniu łatwo o sprzeczki, a nawet kłótnie, to dlatego huczki watahy słychać z daleka. Dodatkowo pojawia się konkurencja o względy grzejących się loch. Odyńce toczą w tym czasie zaciekłe walki o pierwszeństwo w przekazywaniu genów. Ich broń stanowią ostre jak brzytwa szable.

Dziczę oręż to kły. Górne nazywa

się fajkami, a dolne szablami. Szczególnie okazałe są one u samców, lochy natura wyposażała zdecydowanie skromniej. Odyńce, kłapiąc orężem, ostrzą szablę, pocierając je o fajki. Dzięki temu te pierwsze mogą dorównać dobrej jakości nożom. To dlatego atakujący dzik może stanowić śmiertelne zagrożenie. Jednak w lesie po huczce nie znajduje się odyńców zabitych w wyniku walk o samice. W tym przypadku natura zadbała również o broń defensywną. Walczące dziki nacierają na siebie z przeciwnika. Ponieważ oręż znajduje się po bokach gwizdu, muszą zadawać ciosy, skracając głowę w bok. Trafiają wtedy w okolice karku lub łopatek przeciwnika, a tam znajduje się tzw. pancerz, czyli wyjątkowo gruba i odporna skóra, która chroni je przed odniesieniem poważnych obrażeń.

Ze względu na nocną aktywność dzików obserwowanie ich zachowań godowych jest mocno utrudnione. Jeśli jednak komuś uda się spotkać huczkiową watahę w świetle księżyca, na pewno przeżyje niezapomniane chwile. To dynamiczne widowisko niejednokrotnie spowodowało, że zapominałem o mrozie i o tym, że rano trzeba wstać do pracy. Ale wracając w domowe pielesze tuż przed poranną kawą, towarzyszyło mi uczucie niezwykłego przeżycia.

Przemysław Świerblewski

Na sprzedaż tysiąc metrów drewna dębowego

18 stycznia 2018 r. odbędzie się XXVII Międzynarodowa Aukcja Cennego Drewna Dębowego. Na sprzedaż wystawione będzie ok. 1.060 m sześć. drewna dębowego, w tym ok. 350 m sześć. jakości okleinowej. Pozostała masa to drewno tartaczne. Surowiec pochodzi z nadleśnictw: Czerniejewo, Grodzisk, Jarocin, Karczna Borowa, Krotoszyn, Piaski, Pniewy, Sieraków i Taczanów.

Drewno będzie można obejrzeć w dniach 15-17 stycznia na placach aukcyjnych, które znajdują się trzech miejscach: w leśnictwach Jelonek

i Sokołówka (Nadleśnictwo Krotoszyn), w składnicy spedycyjnej w Biadkach i w szkółce leśnej Dąbrowa (Nadleśnictwo Pniewy).

Licytacja odbędzie się – jak w poprzednich latach – w hotelu Wawrzyniak w Perzycach pod Zduniami.

Wykaz losów zawierający charakterystykę poszczególnych sztuk surowca oraz regulamin aukcji będą zamieszczone od 10 stycznia na stronie www.poznan.lasy.gov.pl.

Katalogi wraz z regulaminem będą dostępne od 15 stycznia na wszystkich placach aukcyjnych.

(red.)

Aukcja odbywa się po raz 27.

Pierwotne szkodniki sosny

Z nastaniem pierwszych przymrozków leśnicy przeszukują ściółkę leśną i liczą... owady. Od wyniku ich poszukiwań zależy zdrowie drzewostanów gospodarczych.

W ten sposób dowiadują się, których owadów w kolejnym roku będzie najwięcej i czy mogą one zagrozić życiu lasów. Ta prognoza dotyczy wybranych gatunków. – Nazywamy je szkodnikami pierwotnymi sosny. Pierwotnymi dlatego, iż mogą atakować zdrowe drzewa i jako pierwsze powodują ich osłabienie, a w skrajnych wypadkach nawet śmierć – pisze na poznańskiej stronie Lasów Państwowych Rafał Śniegocki.

Przed nastaniem pierwszych mrozów lub tuż po nich niektóre owady schodzą z koron pod ściółkę. Tam zimują w postaci, która umożliwia im przetrwanie (poczwaraka, kokon lub gąsienica).

Gdy nie ma silnych przymrozków, przebywają pod ściółką, gdy temperatura spada – schodzą głębiej. Okres przeprowadzenia kontroli jest bardzo ważny, bo od niego zależy ocena zagrożenia. Najpóźniej z koron schodzą barczatki i poprochy, najwcześniej zaś zawisaki.

Czarna lista

Te jesienne poszukiwania obejmują kilka gatunków wyspecjalizowanych owadów. To najgroźniejsze szkodniki liściożerne, których gąsienice i larwy żywiące się igłami sosny mogą doprowadzić do zamarcia drzewostanu. W tej grupie są: **choinówka**, **poproch cetyniak**, **zawisak borowiec** i **barczatka sosnowka**. Są to motyle. Jednak nie tylko one mogą być groźne. Na czarną listę trafiły również błonkówki: **osnuja gwiazdzista** i **boreczniki**.

Poszukiwania polegają na rozgarnięciu ściółki aż do warstwy gleby mineralnej i ich zebraniu. Robi się to badając całą ściółkę wokół drzewa (metoda podokapowa) lub w specjalnie wyznaczonych ramkach.

Praca w zespołach

Działania prowadzi się w kilkusobowych zespołach. Przy dobrej wprawie i podziale terenu prace idą sprawnie i szybko. W jednym leśnictwie, przy około 50 powierzchniach, trwa to zazwyczaj 3-4 dni.

Płonem poszukiwań są głównie poczwarki zawisaka, strygoni i poprocha oraz kokony boreczników, gąsienice barczatki i larwy osnuji gwiazdzistej. Przy okazji liczy się także owady pożyteczne.

Nie wszystkie owady zimują tylko pod ściółką – przeszukuje się więc dodatkowo odziomkową część pnia do wysokości 1,5 m. Zabieg ten stosuje się ze względu na boreczniki. Te błonkówki na przetrwanie w kokonie (tzw. bobówce) wybiera-

Ściółkę bada się m.in. w specjalnie wyznaczonych ramach

Tak wyglądają poczwarki zawisaka, strygoni i poprocha

ją bowiem często szczeliny w korze.

Wnioski badawcze

Znalezione okazy umieszcza się w tekturowych pudełkach z opisem: nadleśnictwo, leśnictwo, oddział i numer partii kontrolnej. Następnie

Zawisak i strygonia zimują jako poczwarki. Postacią zimującą barczatki sosnowki jest gąsienica. W razie konieczności unieszkodliwia się ją poprzez zakładanie pierścieni lepowych na pniach drzew.

zawozi się je do nadleśnictwa, gdzie przechodzą wstępną identyfikację.

Stamtąd trafiają one do regionalnych oddziałów Zespołu Ochrony Lasu, których pracownicy oznaczają gatunki, zdrowotność poczwarek lub larw i określają stopień zagrożenia na stałej partii kontrolnej.

Gdy pojawiają się liczby krytyczne lub ostrzegawcze, na wiosnę ko-

lejnego roku przeprowadza się dodatkowe poszukiwania, co może skutkować podjęciem działań zapobiegających rozprzestrzenieniu się owadów. Należą do nich m.in. pierścienie lepowe wyłapujące wspinające się gąsienice czy opryski chemiczne.

Walka z gradacją

W przeszłości zdarzało się pustoszenie lasów na skutek ataku szkodników drzew. W latach 1922-1924, mówiąc językiem fachowym, gradacja strygoni choinówki zniszczyła blisko 80 proc. drzewostanów Puszczy Noteckiej o powierzchni 137 tys. ha – przypomina Rafał Śniegocki.

Bardziej odporne na gradację są drzewostany mieszane, bo wówczas owady nie mają tak dużej możliwości rozprzestrzeniania się. W takim lesie więcej jest też organizmów, które się nimi żywią. Poczynając od bakterii, grzybów, przez owady pasożytnicze i drapieżne, po borsuki, dziki i owadożerne ptaki.

Takie drzewostany wyłącza się z poszukiwań. Powierzchnie zakłada się głównie w monokulturach sosnowych. By do podobnych klęsk, jak ta w latach międzywojennych, nie dochodziło, leśnicy urozmaicają skład gatunkowy i wiekowy monokultur, dostosowując je do wymogów siedliskowych, co ponadto wzbogaca różnorodność biologiczną drzewostanu.

Oprac.

Janusz Urbaniak

Świerk

w naturze i naszych wyobrażeniach

Symbolem świąt Bożego Narodzenia jest drzewko świerkowe. W tradycji ludowej od bardzo dawna gałązki świerkowe były znakiem zwycięstwa życia nad śmiercią lub zapowiedzią bogatych plonów. Świąteczne choinki pojawiły się w polskich domach na przełomie XVIII i XIX w. Przywędrowały z Alzacji.

Świerk (*Picea abies*) charakteryzuje intensywny zapach, ostre kłujące igły i podługne szyszki. To gatunek typowo górski, który w Polsce szeroko występuje także na terenach podgórskich oraz w północnwschodniej części kraju (lite świerczyny mazurskie) i Puszczy Białowieskiej. Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn świerk ma niewielkie znaczenie i zajmuje niewiele ponad 120 ha.

W Europie rośnie od Norwegii po Rosję, występuje także w Alpach i na Bałkanach.

Lasy świerkowe w Polsce zajmują ok. 10 proc. powierzchni leśnej, co daje im drugą pozycję po sośnie. Z uwagi na miękkie drewno świerczyna wykorzystywana jest m.in. do produkcji papieru.

Drzewko świąteczne

Popularne choinki najczęściej hodowane są na specjalnych plantacjach, które zakładane są z wykorzystaniem gruntów leśnych np. pod liniami wysokiego napięcia. Kupując choinkę z Lasów Państwowych mamy pewność, że została ona świeżo ścięta i pozyskana z poszanowaniem praw środowiska. Świeżo ścięty i codziennie podlewany świerk wytrzyma w naszych domach nawet 3 tygodnie i dzięki dużej ilości żywicy zapewni przyjemny zapach.

Chociaż trzeba przyznać, że w wyniku niedostatku wilgoci w glebie świerki stają się ostatnio ofiarami pasożytniczych grzybów i korników. Stąd od kilku lat obserwuje się rozpad jednogatunkowych świerczyn górskich.

Kwiaty i szyszki

Po zapyleniu szyszki skierowują się ku dołowi i stają się jasnobrązowe

natomiast najstarsze drzewo świerkowe znajduje się w Strzelcach Opolskich i ma 350 lat.

Najwyższe zmierzone polskie świerki rosną w Puszczy Białowieskiej (ok. 51,8 m) oraz w Beskidzie Żywieckim, w okolicach Wielkiej

luźne, świeże, wilgotne gleby gliniaste.

Nasiona świerka stanowią ważne źródło pożywienia wielu ptaków i mniejszych zwierząt leśnych, w tym dzięciołów, wiewiórek i ryjówek.

Przodkowie i górale

Nasi przodkowie wierzyli, że drzewa, które nie umierają na zimę, symbolizują trwałość życia i chronią przed upływającym czasem. Całoroczną zieleń choinki utożsamiano z zielenią rajszych łąk, a więc z pokonaniem śmierci. Iglaste drzewka miały bezpiecznie przeprowadzać dusze na *tamtą stronę*. To dlatego w Rosji kładziono gałązki świerka lub jodły do trumny, a na pogrzebach także w Polsce spotyka się wieńce ze świerczyny.

Michał Bałucki, autor słów najpopularniejszej chyba polskiej pieśni biesiadnej, zawarł frazę: *Góralu, czy ci nie żal odchodzić od stron ojczystrych? Świerkowych lasów i hal i tych potoków srebrzystych?* Świerk jest bowiem drzewem kojarzącym się z górami i dla górali tatrzańskich był zawsze ważniejszy nawet od jodły.

Świąteczna choinka to także prezenty dla najbliższych

Świerk za młodu rozwija się powoli i dopiero w wieku 30-50 lat przyrasta szybko na wysokość, a przestaje rosnąć w wieku ok. 120 lat. Osiąga nawet do 50 m wysokości, jest drzewem o prostym smukłym pniu i brunatnoczerwonej, płytko splecionej korze.

Zimotrwał, ciemnozielone igły żyją od 5 do 7 lat. Kwiaty męskie zakwitają w krótkich jaskrawoczerwonych kwiatostanach, a żeńskie – w postaci ciemnoczerwonych, wznoszących się ku górze szyszek. Po zapyleniu szyszki skierowują się ku dołowi i po dojrzeniu przybierają jasnobrązową barwę.

Największe okazy

Do niedawna uważano, że świerk dożywa ok. 500 lat. Obecnie znane są znacznie starsze egzemplarze (8 tys. lat). W szwedzkiej prowincji Dalarna rośnie świerk liczący aż 9.550 lat, co czyni go najstarszym zbadanym drzewem na świecie. W Polsce

Na terenie naszego nadleśnictwa świerk ma niewielkie znaczenie lasotwórcze i zajmuje niewiele ponad 120 ha. W wielu miejscach występuje w charakterze gatunku domieszkowego.

Raczy (także ok. 51,8 m). Najwyższy egzemplarz świerka w Europie (zarazem najwyższe europejskie drzewo rodzime) zlokalizowano w Bośni i Hercegowinie (63 m).

Choinka z Lasów Państwowych jest zawsze świeżo ścięta, pozyskana legalnie i z poszanowaniem praw środowiska. Ma najtańszą cenę, gdyż pochodzi prosto od producenta.

Jest wrażliwy

W górach bory świerkowe tworzą piętro regła górnego (piętro górskie wyższe), występując na obszarach do 2.200 m n.p.m.

W tajdze tworzą lasy mieszane z brzozą i sosną. Świerkowi szkodzią przymrozki, susze, upały i silny wiatr. Ma on większe wymagania glebowe niż sosna. Lepiej rośnie na glebach gliniasto-piaszczystych i piaszczysto-gliniastych. Preferuje

wiekie *Złom* jest kompozycją gałązki świerka z gałązką drzewa liściastego. Również odznaka Polskiego Towarzystwa Leśnego, najstarszego stowarzyszenia leśników liczącego ponad 125 lat, składa się z trzech gałązek świerkowych.

Świerk na tle białoczerwonym figurował na naszywkach mundurów wojskowych 3 Dywizji Strzelców Karpackich II Korpusu Polskiego w czasie ostatniej wojny.

W polskiej kulturze przed świerkiem popularna była *jodelka*, czyli zawieszony u pułapu lub osadzony przed domostwem wierzchołek sosny, jodły lub świerka. Miała ona chronić dom i jego mieszkańców od złych mocy, a zabudowania leśne przed nadejściem niebezpiecznych wilków.

Janusz Urbaniak

LEŚNE GAWĘDY

Ruszymy z kąciakiem dla dzieci. Naszych najmłodszych Czytelników zachęcamy do zmierzenia się z zadaniami konkursowymi.

Rozwiązania należy nadsyłać lub dostarczyć osobiście do redakcji *Rzeczy Krotoszyńskiej* (ul. Sienkiewicza 2a/1) do piątku 15 grudnia. Nadleśnictwo Krotoszyn ufundowało nagrody w postaci gadżetów.

(red.)

Od nasionka do nasionka

Drzewa przechodzą cykl rozwojowy. Przyjrzyj się obrazkom. Zastanów się, w jakiej kolejności powinny być ułożone. Następnie wpisz numery w kółka przy obrazkach, korzystając z podpowiedzi po prawej stronie.

1 siewka

2 młode drzewko

3 młode drzewko z szyszkami

4 dojrzałe drzewo z szyszkami

5 wyluszczone nasiona

6 szkółka leśna

Jak leśnicy dbają o las?

Leśnicy dbają nie tylko o las i ich mieszkańców, lecz także o bezpieczeństwo przebywających w nim gości. Na każdym kroku można zaobserwować ślady działań leśników.

WYKONANIE:

- 1 Przyjrzyjcie się wspólnie przedstawionym poniżej obrazkom.
- 2 Porozmawiajcie o tym, co przedstawiają.
- 3 Dopasujcie odpowiedzi do poszczególnych rysunków wpisując odpowiednią literkę przy numerze obrazka.

Słownik pojęć leśnych i łowieckich (12)

Zbliżamy się do końca alfabetu pojęć i definicji o tematyce leśnej, łowieckiej i przyrodniczej. Dziś hasła zaczynające się na W.

W

Wataha – stado wilków lub dzików.

wadera (wilczyca) – samica wilka.

wabik – przyrząd do wabienia zwierząt.

walki i szczapy – sortymenty stosowe drewna opałowego o jednakowej długości (do 2 m, a zazwyczaj do 1 m), średniowymiarowe o bardzo niskiej jakości drewna.

widlica – rozwidlenie zakończenia tyki lub odnogi w porożu jelenia.

widlówka – młoda kuropatwa po utracie środkowych sterówek w wyniku pierzenia się; jej ogon staje się wtedy widlasty.

wiek dojrzałości rębnej – wiek, w którym jednowiekowy drzewostan

Wabik na dzika i jelenia stosowany w łowiectwie

w zrębowym lub przerębowozrębowym sposobie zagospodarowania lasu wykazuje stan dojrzałości rębnej (czyli nadający się do wycięcia).

wielordzenność – występowanie dwóch lub więcej rdzeni otoczonych

drewnem o odrębnym usłojeniu, które dopiero w pewnej odległości od rdzeni przechodzi we wspólny system usłojenia.

więźba – sposób rozmieszczenia miejsc sadzenia lub siewu na powierzchni uprawy oraz odstęp (odległość) tych miejsc od siebie.

wizura – wąska linia przecięta w drzewostanie, spełniająca różnorakie funkcje, m.in. przy wytyczaniu w starych drzewostanach podziału powierzchniowego stanowi granice przyszłych linii podziału.

wniosek cięć – zestawienie sporządzane corocznie w leśnych jednostkach gospodarczych (nadleśnictwach), określające dla poszczególnych obszarów (gospodarstw) miejsce, powierzchnię i masę projektowanego na następny rok gospodarczy użytkowania głównego lasu, z rozbiorem na iglastą i liściastą grubiznę użytkową i opałową oraz drobnicę.

wycieranie poroża – oczyszczanie poroża przez samce jeleniowatych,

polegające na ocieraniu poroża o drzewa lub krzewy.

wycinek – samiec dzika dwu- lub trzyletni o wycinających się na zewnątrz kłach.

wydzielanie się drzew – naturalny proces zmniejszania się liczby drzew w drzewostanie w wyniku ich obumierania na skutek różnicowania wysokościowego oraz osłabienia biologicznego.

ładunku drewna za pomocą nawijania liny na bęben. Rozróżnia się wyciągarki: stałe, przewożne i samojezdne, montowane na ciągnikach lub pojazdach wywozowych.

wyróbka drewna – szereg operacji i czynności mających na celu przekształcenie ściętego drzewa w sortymenty drewna okrągłego, zgodnie z wymaganiami norm; niekiedy – całość prac obróbczych łącznie ze ścinaniem.

Walki brzozy

wydzielanie zadrzewieniowe – fragmenty obiektu zadrzewieniowego o jednakowych cechach taksacyjnych, wyodrębnione w celu odmiennego traktowania gospodarczego.

wyrzynek – odcinek kłody lub dłużycy o wymaganej długości (tj. 0,5-2,6 m), przeznaczony do skrawania.

wyciągarka – urządzenie służące do podciągania, zrywki, załadunku i roz-

wysokość drzewostanu – przeciętna wysokość drzew tworzących drzewostan, oblicza się ją różnymi sposobami – najczęściej jako wysokość odczytaną z krzywej wysokości dla drzewa o przeciętnej pierśnicy lub jako średnią arytmetyczną wysokości kilku drzew.

wyznaczanie trzebieży – wybór drzew dorodnych i przeznaczonych do usunięcia (szkodliwych) w trzebieży.

Oprac. (popi)

Stado wilków to wataha